24üncü Sene Çarşamba 18 Şubat 1931 No.—2392

Karagöz

Abone: Türkiye için seneliği 3 liradır Ecnebi memleketler için dolar kabul edilir.

Müdür ve Başmuharriri **Orhan Seyfi** Müessisi Ali Fuat Bey merhum

İdarehanesi: İstanbul Vilâyeti karşısındaki hususî daire: Telefon: İstanbul: 413

Nushası 3 Kuruş Cumartesi, Çarşamba günleri çıkar Nushası 3 Kuruş

İsrafa nihayet veriliyor!

Karagöz – Yandı!... Ey afacanlar haydi bakalım artık siz inin aşağı, şimdi sıra bunlara geldi!

Karagöz
Sevgili Okuyucularının Bayramını Kutlular!

46 milyon tasarruf

Yeni bütçe Meclise geldi. Bütçede yapılmakta olan tasarruf 46 milyon lirayı buluyor. Bu tasarrufların mühim bir kısmı: tehiri kabil inşaattan, mefruşat masraflarından, kırtasiyeden, icar bedellerinden, harcırahlardan, daire bütçelerinden muavenet ve tahsisatlardan yapılacaktır. Yeni intihapta meb'us miktarının azaltılacağına dair bir lâf varsa da doğru değildir. Yalnız bu sefer her kesin meb'us olmak istemesine müsait davranılmıyacak, bilhassa memleketin bilgilerinden, ihtisaslarından istifade edeceği idare adamları işlerinden alınıp meb'us yapılmıyacak. Eski serbest fırkacıların bu intihapta namzetliklerini koymıyacağı söyleniyor.

MUHAVERE

Karagöz — 78 milyon lira pilânço yekûnu... 44 milyon lira mevduat... Yüzde on temettu...

Hacıyvat — Hayrola, Karagöz, ne okuyorsun?

K — İş bankasının senelik raporunu okuyorum.

H — Bol para bahsini bulunca hemen keyiflenirsin köftehor!

K — Asıl keyfim ondan değil.

H — Ya neden?

K — Bankacılık gibi çok ince ve çok karışık bir işte muvaffakiyetimizi görüyorumda ondan! İş bankasını idare eden kıymetli eller küçük bir sermaye ile işe giriştiler. Karşılarında emniyet kazanmış büyük sermayeli ecnebî müesseseler vardı. Bunların arasında bankayı kurdular, yürüttüler ve az zamanda bütün piyasaya hâkim oldular.

Banka günden güne büyüyor, mevkii ve şöhreti yükseliyor, Milletimizin bu yüksek kabiliyetini gördükçe seviniyorum, Hacıyvat!

Ramazan manileri

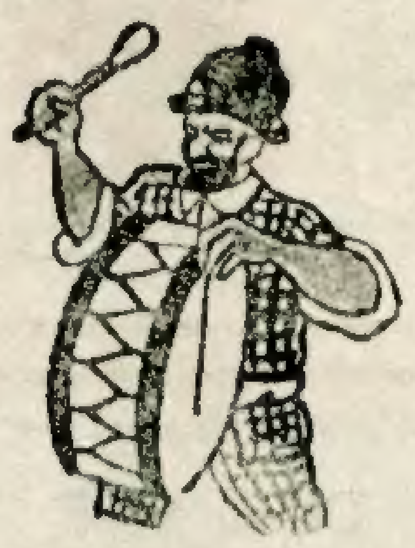

Oruç ayı bu gün bitti,
Hepimizi mahzun etti,
Onbir ayın bir tanesi...
Ne de çabuk geçti, gitti!
Dan, dan, dada, dan, dan!...

❁ ❁ ❁

Bakın bu gün arifeymiş,
Minareler taçlar giymiş,
Bayram denen tatlı günler...
Çok şekerli, hoş bir şeymiş!
Dan, dan, dada, dan, dan!...

❁ ❁ ❁

Gönüllermiz neş'e dolsun,
Herkes muradını bulsun,
Ey sevgili karilerim...
Bayramınız kutlu olsun!
Dan, dan, dada, dan, dan!...

Kışın cilveleri!

Eğirdir Büyük mendres'de şiddetli kış var. Dağlarda kar bir buçuk metreye kadar çıkmıştır. Ergenez köyüne aç bir kurt sürüsü hücum etmiş ve hayvanatı kâmilen parçalamıştır. Demir yolları kar altında kalmış ve üç oduncu donmuştur.

ZEKÂT VE FİTRENİZİ TAYYARE CEMİYETİNE VERİNİZ

FIKRA

Kıymetini bilin!

Köylerde takvim ve saat bulunmadığı zamanlarda ücra köylerde yaşayan halk arasıra şehre gidip gelenlerden ramazanın geldiğini anlarlarmış. Günün birinde bir çardak altında oturup dertleşirlerken birbirlerine sormuşlar:

— Yahu hani bir oruç ayı vardı bu yıl ondan ses, seda yok acaba geldi mi gelmedi mi şunu bir anlasak!

Hemen karar vermişler köyün muhtarını bir ata bindirip şehre yollamışlar. Muhtar sabaha karşı şehre varmış birde bakmış ki halk giyinmiş, kuşanmış bayram namazından çıkıyor.

Hemen ters yüzüne köye dönmüş ve köye yaklaştığı zaman karşı çıkan köylülere gülerek:

— Ey ağalar demiş ramazan gelmiş gitmiş de haberimiz yok köyünüzün kıymetini bilin de bayram yapın!

Hayırlı işler

İstanbul vilâyeti şehir dahilinde yeniden üç dispanser açmaya karar verdi. Burada fakir ahaliye meccanen bakılacak ve hatta ufak tefek ilâçları da verilecektir. Bu üç dispanserden Beşiktaş dispanseri bugün açılacaktır.

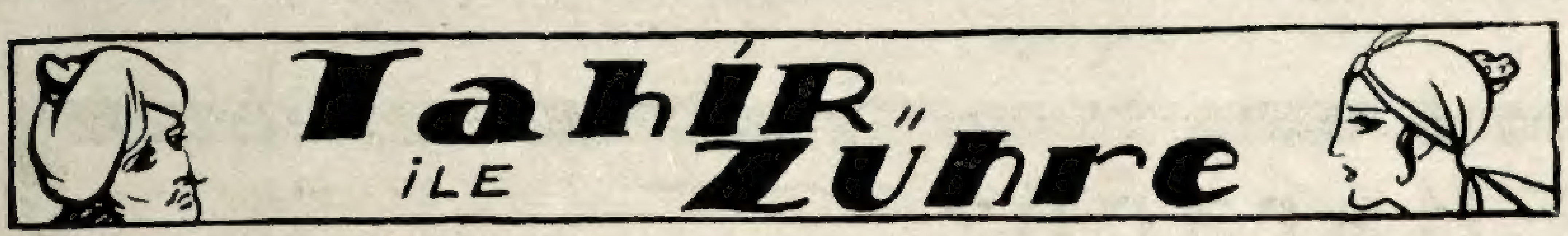

Tahir ile Zühre

Karagözün tefrikası No. 10 (Her hakkı mahfuzdur)

Tahir

Zindanın içinde yatıp ağlarım,
Arabın kurduğu tuzağa düştüm!
Göz yaşları döker, kara bağlarım:
Bir yıldır yarimden uzağa düştüm!

❁

Bağlıyım saçının ipek teline,
Kolum hasret kaldı ince beline!
Saraydan attılar Mardin eline,
Bir güneş görmeyen bucağa düştüm!

❁

Bir vezir oğluydum bende bir zaman,
Felek, ne çare ki, vermedi aman,
Hey kara taliim! yamansın yaman,
El bile öpmezken ayağa düştüm!

Tahir bu türküyü o kadar hazin söylemiş, sazı o kadar mahirane çalmıştı ki; ömründe bir kere bile ağlamayan zindancının gözlerinden birer damla yaş döküldü. Kalbine merhameti ilk dafa sokan bu âkşıka:

— Bundan sonra sana iyi bakacağım! o kadar kendini üzme, Allahtan ümit kesilmez!..

Diyerek kalktı, ayağındaği prangaları da çözdü.

Zindancı gittikten sonra Tahir ayağa kalktı, odasına biraz çeki düzen verdi. Bir insan boyu yüksekliğindeki pencereye sıçrayıp, kendini yukarı çekti. Dışarıya bakınca zavallı delikanlının gözleri kamaştı. Çünkü mevsimlerden ilk bahar hüküm sürdüğü için güneş gökte büyük bir elmas gibi parlıyordu. Kalenin karşısındaki odada beyaz papatyalar açmış, gelincikler kırmızı bir atlas gibi etrafı kaplamışlardı. Ilık rüzgârlar çiçeklerin bayıltıcı kokularını getiriyorlardı.

Bu saf havayı koklayan Tahir'in kalbine bir ferahlık gelmişti. Zindancının dediği gibi:

— Allahtan ümit kesilmez!

MONOLOK

Böyle mi eğlenilir?

Eğlenmesini bilmeyiz, derler a, doğrudur. Bakınız size bir misalini söyleyeyim: Ramazan geldi geleli hiç bir yere gitmemiştim. Geçen gün "Haydi Şehzade başına gideyim!„ dedim.. Çıktım.. Hava soğuk.. Dışarda gezilir gibi değil.. Bir tiyatrodan içeri daldım.. Maşallah müşteri bol... parasızlık marasızlık diyoruz amma eğlence yerleri hınca hınç.. Perde açıldı, Varyete başladı. Taksim bahçesinin arttığı kızlar kalçalarını kıvıra kıvıra oynuyorlar.. İçlerinde iyiceleri de olmakla beraber yüzde doksanı tapon!.. Tapon amma sahnede elekirik ışığı altında bunun farkına varan kim?.. Millet göz kulak kesilmiş kızları seyrediyor, şarkıları dinleyor.. Buraya kadar alâ! Fakat biraz şöyle başımı çevirdim, seyircilere baktım: Yanı başımda işçi kıyafetli iki müşteri.. Yarım okkalık bir rakı şişesini caketlerinin içine saklamışlar, vakit buldukça birbirlerine verip atıştırıyorlar.. Üstüne bir lokma pandispanya yiyiyorlar. Oyun ortasına kadar şişeyi tamamladılar.. Tamamladılar amma kendileri de tamam oldu. Gözler döndü.. Surat kızardı.. Ağız çarpıldı.. Biraz sonra başlarını kanepeye dayayıp horlamaya başladılar. Yanındakiler sözüm ona eğlenmeye gelipte akıllarınca eğlendik sanan bu adamların hallerine bakıyorlardı. Kimi gülüyor, kimi acıyor, kimi de iğrenip başını öbür tarafa çeviriyordu. Ertesi gün ihtimal bu adamlar "dün gece tiyaroya gittik, içtik; eğlendik!„ diyecekler. Böyle mi eğlenilir yahu?

Söyledik amma dinletemedik

Günden güne işi bozulan Şirketi hayriye bir mütehassıs çağırmış, vaziyeti tetkik ettirmiş. Bu mütehassıs verdiği raporda şirketin yanlış yol tuttuğunu söylemiş, bilet ücretlerini arttırmakla varidat çoğalmaz demiş. Fakir Boğaziçi ahalisinin kazançlarının yarısını şirkete bilet parsı olarak veremiyeceklerini anlatmış. Varidatın ancak yolculara kolaylık göstermekle artabileceğini söylemiş. Boğaziçi gibi dünyanın cennetini elinde tutan bu akılsız şirkete geçen sene bilet paralarını arttırdığı zaman, biz bütün bunları söyledik, söyledik amma dinletemedik. Şimdi hakikat dank etti, bakalım bu sefer dinleyecekmi?

Tayyare yarışı!

Amerika ile İngiltere arasında bir tayyare rekabeti başladı. Her iki devlette büyük hava gemileri yapıyorlar. Amerikalılar bütçelerine yeniden tayyare inşası için tahsisat koydular. Söylendiğine göre denizlere hâkim olan İngiliz'ler bu gidişle iki seneye kadar Amerika'lıları da geçeceklermiş. Bunları da dinledikten sonra bütün devletlerin tayyare için ne kadar çalıştıklarını kestirmek kolay olur. Aman tayyaremize yardım edelim. Kervandan geri kalmaya gelmez ha!.

Ne zekâ, ne buluş

Şehir meclisi yeni bir varidat buldu. Elektriklere kilovat başına bir kuruş, hava gazına da onar para zam yaparak senede 350 bin lira toplıyacak ve bununla da yolları tamir edecek. Varidat bulmak eğer bu ise pek kolay bir şeydir. Gayretli bir encümen bir haftada şehir bütçesini milyonlara ulaştırabilir. Varidat bulmak demek halka bar olmıyacak bir tarzda varidat bulmak demektir. Bu biçim varidat bulmaya aklımız ermedi vesselâm!

Var olsun!

Beşiktaş Hilâliahmer kaza heyeti kongresi yapıldı. kongre raporunda geçen sene kaza heyetinin ne işler gördüğü anlaşıldı. İlk mekteplerde okuyan fakir çocuklara her hafta muntazaman üçer gün öğle yemeği vermişler. Ve bu hayırlı iş bir sene devam etmiş. Sonra on tane veremliye de her gün iki yumurta ve yüz dirhem et vermek suretile aylarca bakmışlardır. Hilâliahmerin şu yardımını görüpte bu cemiyeti sevmezmisin, söyle yahu!

Sözlerini tekrar ederek, yere atladı. Ot minderin üzerine uzanıp, Zühre'nin hayalile günlerini geçirmeğe başladı.

Zavallı Tahir "Mardin Kalesi„ nde affını bekleye dursun, biz gelelim Zühre'nin ehvaline:

Askerlerin sevdiğini alıp Mardin'e götürdüğü günden itibaren biçare kız yemez içmez olmuştu. Sık sık mermer köşke geliyor, orada geçirdikleri tatlı zamanları yadediyordu.

Bu müddet zarfında Hint, Çin, Moğol hükûmdarları Padişaha baş vurup Zühreyi oğullarına almak istediler.

Hint Padişahı bir kervan şal, Çin hükûmdarı bir hazinelik inci, Moğol başbuğu yüz deve yükü altın gönderdi. Fakat Zühre bu nişan hediyelerinden hiç birini kabul etmedi. Kızının bu hareketi, yakında Tahir'i affetmek isteyen padişahın büsbütün gazabına dokundu:

— Ölünceye kadar Tahir zindanda, Zühre sarayda kalacak!....

Diye, ahdetti.

Bir gün Zühre sultan mermer köşkte oturmuş, pencereden kırları seyrediyor ve orada Tahir ile geçirdikleri zamanı yadediyordu.

Ansızın, yaşlı gözlerle daldığı, yolun dönemecinde bir kafile peyda oldu. Önde silâhlı atlılar yürüyor, arkadan yüklü develer geliyorlardı. Daha sonra da çocuk ve kadınları taşıyan arabalar göründü. Bu bir kervandı.

Dağlar, tepeler, çamlı beller aşan yolcular yorulmuşlardı. Tamam mermer köşkün karşısındaki düzlükte mola verdiler.

Yanaşmalar atların yularlarını, develerin yüklerini çözdüler. Çocuklar çimende oynamaya, kadınlar akar suda çamaşır yıkamaya başladılar.

Bu kafilenin içinde "Kel Oğlan„ namında, çok memleket görmüş, çok tecrübeli tuhaf bir delikanlı vardı.

Herkesin kendi işi ile meşgul olduğu bir zamanda, oda sazını alıp bir kenara çekildi., gezdiği memleketlerin türkülerini çalmağa başladı.

Bu ses, mermer köşkün bir penceresinden kervanı seyreden, Zühre'nin kulağına aksetti. Zühre:

— Bitmedi —

MEMLEKET HABERLERİ

Gazi Babamızın Seyahatlerinden

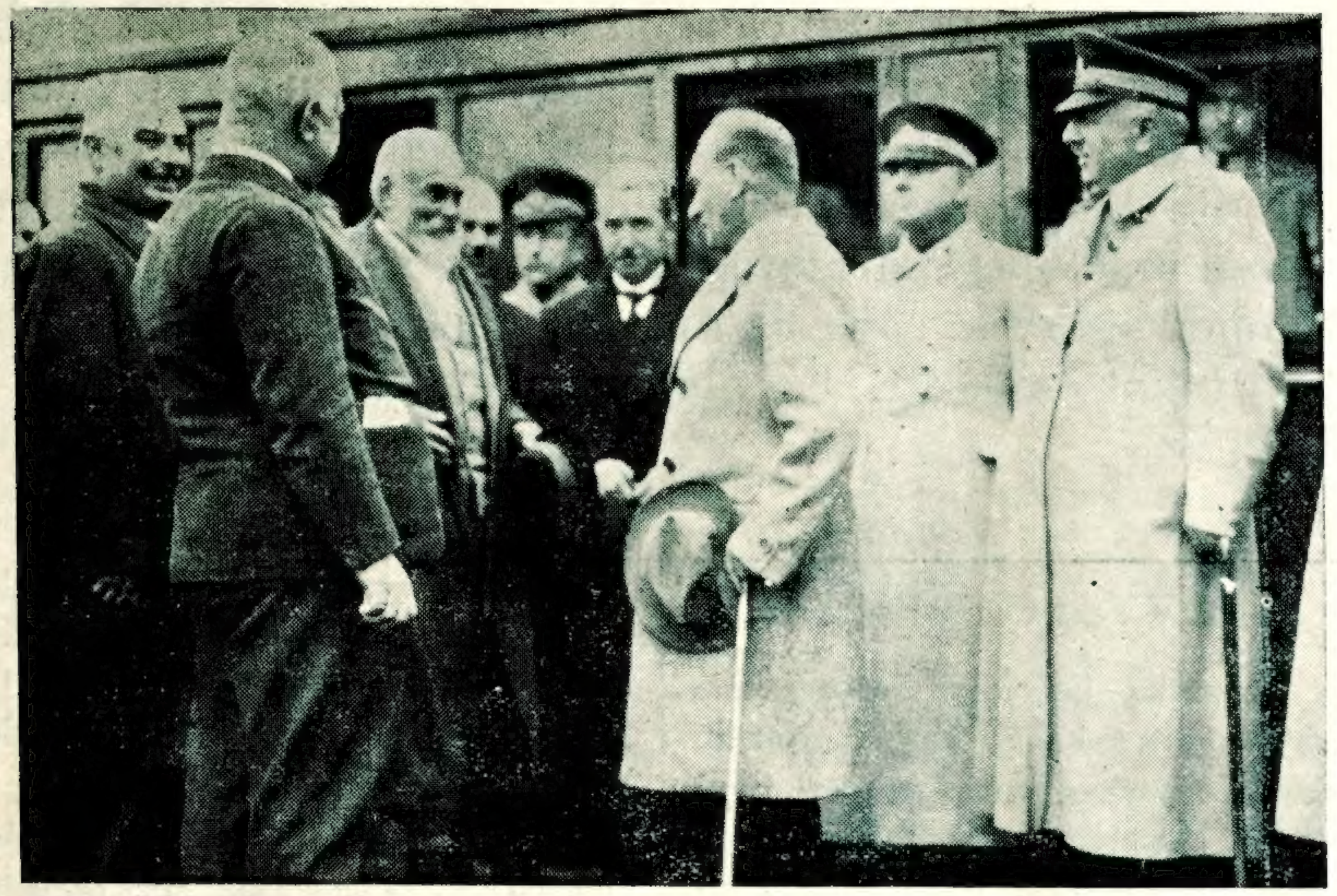

Gazi babamız Malatya istasyonunda bir köylü dayı ile konuşuyor.

Türk Fabrikacıları

Muamele vergisinin kaldırılması için toplanan Türk fabrikacıları

Galatasaray - Beykoz Maçı

Geçen cuma Galatasaray - Beykoz arasında yapılan maçta Galatasaray 6 - 1 gali geldi

Bayramlık Hediyeler

Topkapı fıkaraperver cemiyeti fakir yavrulara bayramlık dağıtıyor

Bir Türk Dostu

Türkleri kara günlerde müdafaa eden dostumuz Klod Farer İstanbul'a geldi

Ses Kraliçesi

Cumhuriyet refikimiz tarafından yapılan alaturka ses müsabakasında birinciliği kazanan Hikmet Rıza hanım

Hediyelerimiz

51 : 115 : Diş macunu — Beyoğlu papas köprüsü odalar sokak numara 2 hanede Rüştü efendi

52 : 15 : Çay — Kapalı çarşı fesçiler caddesinde numara 63 - 91 elbiseci Arşak Bolyan efendi

53 : 192 : Krem — Beyazıt okçular caddesi numara 24 dükkânda Şaziye hanım

54 : 352 : Ayna — Üsküdar orta mektep son sınıf talebesinden 168 Abdullah İhsan efendi

55 : 337 : Tarak — Beyazıt Cumhuriyet caddesi numara 41 kuru kahveci Mehmet efendi

56 : 353 : Kolonya — Cumhuriyet kız orta mektebi talebesinden Nizhet hanım

57 : 17 : Diş fırçası — Beyoğlu ağahamam caddesi numara 26 Hacı

58 : 33 : Çorap — Rıhtım şirketi [Lyon Trak K.] Ahmet kaptan

59 : 84 : Mendil — Kadıköy vişne sokak numara 50 kaymakam İbrahim B. mahtumu Nihat İbrahim bey

60 : 278 : Havlu — Karagümrük 27 nci ilk mektep numara 455 Nizamettin ef.

— Bitmedi —

Çocuklarınıza en münasip hediye

İşBankası Kumbaralarıdır.

SİNEMA

Lon Şaney'in Yerine...

Geçenlerde bir ameliyat neticesinde ansızın ölen meşhur sinema aktörü Lon Şaney'in yerini dolduracak henüz bir kimse bulunamadı. Bu üstat san'atkâr çehre değiştirmekte, aynı zamanda çok canlı tipler yaratmakta cidden emsalsizdi.

"Yüz Çehreli Adam„ unvanına bihakkin lâyık olan Lon Şaney'in yerine birini koymak her ne kadar imkânsız gibi görünüyorsa da hiç bir güçlük karşısında meyus olmıyan sinemacılar daha şimdiden birini gözüne kestirmiş gibidirler.

Bu sütunda iki resimini gördüğünüz Jan Herşot çehre değiştirmekte Lon Şaney'e yakın bir hüner gösteriyor. Aynı artisti, yukarıdaki resim deli rolünde, aşağıdaki resim de serseri bir ayyaş rolünde gösteriyor.

Klara Bov Derdini Anlatıyor!

Son zamanlarda Klara Bov hakkında gazete sütunlarına geçen dedikodular kendisini pek ziyade rencide etmiştir. Klara diyor ki.

"— Ben Holivut'ta herkesin daima yaptığından başka hiç bir şey yapmadım. Benim yegâne kabahatim gazetecileri daima kabul etmek, onlara hakikati söylemektir. Halbuki onlar benim söylediklerimden tek bir kelime bile yazmağa lüzum görmeyip başka şeyler yazıyorlar.

Bundan sonra çocukluktan vazgeçeceğim. Filmlerimde daha ağır başlı ve acıklı roller alacağım. Bu suretle belki herkes benimle uğraşmaktan vazgeçer. Bıktım bu dedikodulardan. Hattâ biraz da korktum!„

Sinema Haberleri

● İngilizler Çanakkale harbini gösteren askerî bir film yapmışlardır. Bu filmde ezcümle karaya nasıl aeker çıkarıldığı görülüyor.

● Amerika'da son günlerde çevrilen "Holivud'u Ziyaret„ ismindeki filmde birinci sınıf bir çok sinema artistleri oynamıştır. Bunlar: Malek, Ramon Novaro, Greta Garbo, No ma Şirer, Jon Jilbert, Doç Hemşireler. Bu filmde meşhur Alman bestekârı Strauss da görülecektir.

● Şarlo "Şehir Aşıkları„ ismindeki yeni filmini Nevyork'ta kendi hesabına gösterecektir. Bu maksatla 12 hafta müddetle Kohen Tiyatrosunu kiralamıştır. Aynı zamanda Amerika'nın diğer büyük şehirlerinde sinema salonları kiralamıştır. Bu filmin yalnız Amerika'da 15 milyon kadar hasılat yapacağı tahmin ediliyor.

● Amerika'da yeni çevrilmekte olan "Madam Giyotin„ filminde cellât rolü son zamanlarda sinema artisti olan ağır siklet boks şampiyonlarından Gunner Mor tarafından oynanılacaktır.

● Marşal Jofr'ın cenaze merasimi, Paris'te ertesi gün sinemalarda gösterilmiştir.

● Pate'nin yaptığı bir havadis filminde yeni Fransa Başvekili M. Steeg programını izah etmiştir.

Şikâyetler

Halâ mı, yahu!

Siirt'te karilerimizden Şemsettin bey gönderdiği bir mektupta diyorki:

— **Memleketin ücra bir köşesinde bulunuyorum. İstanbul'da hırkai şerif nüfus memurluğuna bir kaydın bulunması için 30-6-930 tarihinde cevaplı olarak telgraf çektim. Ceveben kaydını bulamadık dediler. Altı ay sonra tekrar müteaddit cevaplı olmak üzere çektiğim telgraflara da kaydına tesadüf edilemedi cevabını verdiler. Nihayet İstanbul'da bulunan mülkiye ser müfettişi hacı Hüsnü beye telgraf çektim. Üç gün sonra kaydı bulunmuş ve ait olduğu makama yazılmıştır cevabını verdiler. Bu nasıl iştir, nasıl lâkaytliktir.**

Karagöz — Bu kariimizin yerden göke kadar hakkı var. Cereyan eden muameleden memur beylerin bu işe ehemmiyet vermedikleri ve sonra müfettiş korkusile harekete geçip bu işi gördükleri anlaşılıyor. Bu memurların şiddetle tecziyesini makamı aidinden talep ederiz.

Sıhhî Nasihatler

Yazan: Doktor hafız Cemal

57 — Göz kapaklarında şişkinlik olursa ekseriya böbrek hastalığına delâlet eder. 24 saatlik idrar (sidik) tahlil olunursa (Albumin) denilen yumurta akı hastalığı meydana çıkar.

58 — İstanbul'un vaziyeti, iktizası olarak çok yerlerde ve bütün tramvay, vapur, otomobil ve arabalarda hava ceryanları ve rutubet çoktur. Bundan dolayıdır ki zaif insanlarda burun, boğaz ve göğüs nezleleri pek çok oluyor. Ceryanı havadan, nemden sakınan sağlam bünyeli insanlarda hastalık o kadar olmuyor.

59 — Cenabı Allah çok hastalık verdiği memlekete ilâcını da bol verir. İstanbul'da göğüs nezlesi (bronşit) çok olduğundan ıhlamurun ağaç ve çiçeklerini de bol vermiştir.

60 — Ihlamurun yapraklarını ve bahusus çiçeklerini çay gibi haşlayıp içen öksürüklüler çok fayda görürler.

61 — Ihlamur ile hatmi karıştırılarak çay gibi haşlanırsa her türlü öksürüğe iyi gelir.

62 — Vakti gelince hepimizi istikbalde korkutacak olan ihtiyarlıkta rahat yaşamak isterseniz çocuklukta ve bahusu gençlik çağlarında hıfzıssıhha kitabının emirlerini temamen yapmalısınız.

İngiliz Hafiye Teşkilâtında Çalışmış

Bir Casus Kadının Hatıraları

(Burada okuyacağımız şeyler uydurma değildir, tamamen doğrudur)

Karagözün Tefrikası No. 19

— Beni size katil diye kim dedi?.. Baygındır iki üç saat sonra ayılır.

Bir müddet gittik. Sessiz yollarda belki yirmi kilometre yol yürüdük. Nihayet pencereleri hafifçe aydınlık küçük bir evin önünde durduk. Kapıda bir adam bizi bekliyordu. Evvalâ amirim otomobilden indi; Sonra yanımızdaki iki kişinin yardımile Lenayı baygın bir halde eve naklettik.

Onu kanape üzerine uzattılar.

Amirim o zaman bana dönerek:

— Siz şimdi üstünü arıyacaksınız. Bu işi siz pek alâ yapabilirsiniz: Yalnız hiç bir tarafı unutmayın. Kunduranın ökçelerini, elbisenin astarını... Hasılı her yeri arayınız. Üst nasıl aranır biliyorsunuz, Size öğretmişlerdi. Haydi bakayım.

Bu sözleri söyleyip bitişik odaya girdi. Ben de titreyerek işe başladım. Fazla aramağa mahal kalmadı. Lena ihtiraza lüzum görmediği için mektubu ipek bluzile göğsünün arasına saklamıştı. Onu derhal amirime götürdüm. Mektup Türkçe yazılmıştı. Amirim bu yazıyı kolayca okuyup yazıyordu.

"Temmuzda mücehhhez ve harbe girmeğe müheyya üç yüz bin asker hazır bulundurabiliriz.„

İmza yoktu. Fakat imzaya da hacet yoktu.

Amirim bu puslayı üst üste birkaç defa okudu. Sonra bir şeye karar vermiş gibi başını salladı. Oradaki küçük bir masaya oturup cebinden küçük bir zımbalı defter çıkardı, bir yaprak koparıp pusladaki yazıyı taklit etmek için kendi kendine karalama yazmağa başladı.

Nihayet bileğinin kâfi derecede idman yaptığına kanaat hasıl edince beyaz bir kâğıda şu satırları yazdı:

"Türkiye bu sene harbe giremez. Bir milyonluk bir istikraz zarurîdir. İşarı ahire değin bana haber göndermeyiniz. Tarassut ediliyorum.„

— İşte oldu! dedi. Öteki kâğıdı nerede buldunuzsa bunu da aynen oraya koyunuz.

Bir saat sonra hepimiz otomobillerle şehrin yolunu tutmuştuk. Lena Darboyu otomobilile birinin kapısına bıraktık.

Ertesi sabah uyandığım zaman kendi kendime:

— Acaba rüya mı gördüm diyordum. O gece olup bitenleri aklım güç alıyordu.

Dedikoduya meydan vermemek üzere o gün hastahanede vazife görmemeğe karar verdim. Müdüre müracaat ettiğim zaman:

— Aman kızım... dedi. Sen hastasın! Haydi git yatağına yat.. Hele şu gözlerinin haline bak. Fena halde yorgunsun.

O zaman aynaya bakmak aklıma geldi. Bir akşam evvel uykusuz geçirdiğim gece yüzümü oldukça gudubet bir hale getirmişti.

Hastahane müdürünün müsaadesinden bilistifade akşama kadar yattım.

Uyandığım zaman Orient otelin balosuna gidip gitmemek mes'elesini düşündüm. Lena Darboyla karşılaşmak hiçte hoşuma gitmiyordu. Ona karşı nasıl bir tavur takınmak lâzımdı?. Acaba şüphe edecek miydi?

Ne kadar düşünsem boş! İşi oluruna bırakmak en doğrusu idi. Ben de öyle yaptım. Ahvalin alacağı renge göre vaziyet alacaktım.

Baloda rastgeldiklerime Lena Darboyu sorduğum zaman herkes şaşırıp kaldı. Lena ile ben birbirimizin gölgesi gibi olmuştuk. Benim Lenayı sormam her kesi şaşırttı.

Garip dediler, Lenayı biz de görmedik. Halbuki o bu baloyu hiç kaçırmaz.. Mutlaka gelirdi. Acaba ne oldu?

Lenanın ne olduğnnu ancak sonradan öğrenebildim. Çünkü kendisini o geceden sonra bir daha görmedim. Ben görmediğim gibi başkaları da görmemişti. Lena, arkasında hiç bir iz bırakmadan kaybolup gitmişti. Hakikatı ancak parça parça öğrenebildim. Ben her halde intikamımı almıştım. Uğradığı feci akibeti düşündükçe halâ titrerim.

Fasıl 7

Balkanlarda Alman casus teşkilâtı reisi doktor Bodke ile konuştum

Lena Darboy'un ortadan kaybolması ile benim de Türkiye'deki vazifem nihayet bulmuş oluyordu. Artık Fransa'ya avdet edebilirdim.

— Bitmedi —

Darülbedayi'nin kıymetli san'atkârlarından Hazım Bey 23 Şubat Pazartesi günü akşamı Tepebaşı Tiyatrosunda bir Karagöz Balosu verecek. Sevimli Karagöz'ü perdede görmek ve balonun zevkinden tatmak isteyenler bu fırsatı kaçırmasınlar!

HASRET KAVUŞTURAN

§ Pozanti Bilemedik Toros şubesinden amele 604 numaralı Ahmet imzasile:

— Acem mahacirlerinden Mehmet oğlu Seyfettin efendi 328 senesindenberi gaiptir arıyorum.

§ Manisa'da Turgutlu kasabasında belediye civarında kireççi Usturumca'lı Mehmet imzasile:

— Seferberlik esnasında Cum'ai balâda telgraf çavuşu iken Varna'ya sonra Turekub'e gitmiş olan ve gül Tayyip oğullarından Zülbiş hanımla evlenmişti. Zülbiş hanım ve çocukları Nigar, Zehra ve Nazmi efendiyi arıyorum.

§ Mevlâna kapı haricinde merkez efendi jandarma karakolunda Çallı Himmet imzasile:

— Birederim Çallı Arif Hikmet efendi üç senedenberi İstanbul'da imiş. Kendisini bulamıyorum.

§ İstanbul vilâyeti J. K. şoförü Murat oğlu İsmail imzasile:

— Kırım muhacirlerinden Murat efendi kerimesi Habibe hanım 333 senesi Yunan işgalinde Bursa'dan Edirne'ye gitmişti. Onu arıyorum:

NELER OLUYOR?

Amerika'da açlar

Son zamanlarda Avrupada, bilhassa Almanya'da işsizlik çok artmıştır. Bu gün Almanya'da milyonlarca işsiz vardır. Bu buhran yalnız Avrupa'ya münhasır değildir, Şimalî Amerika Cumhuriyetinde de son zamanlarda işsizlik fazlalaşmıştır. Amerika'da komünist yok gibidir. Öyle olduğu halde son günlerde işsizlik dolayısile komünistlerde tepreşme fırsatını bulmuşlardır.

Geçenlerde işsizlerden mürekkep büyük bir kafile Nevyork'ta Belediye dairesi önüne gidip nümayiş yapmışlardır. Bu kafilenin ismine "Açlığın Yürüyüşü„ ismi verilmiştir. Mürahhasslar belediye dairesinde müzakerede bulunurken dışarıdaki kalabalık arasında komünist oldukları tahmin edilen bazı kimseler, o sırada asayişi temin eden üç yüz kadar atlı polisle eğlenmeğe başlamışlar. Hattâ bu kadarla da kalmayıp atları gıdıklamışlar. Atlar ürkmüş, bunun üzerine müthiş bir itişme kakışmadır başlamış. Polis şiddet göstermiş, vurup kırmağa başlamış; asayiş neden sonra iade edilebilmiştir.

Geçen sene de Nevyork'ta aynı tarihte bu yolda bir hadise olmuştur. O zaman da polis nümayişçilere karşı şiddetli davranmak mecburiyetinde kalmıştır.

BİLGİ DAGARCIGI

Solon

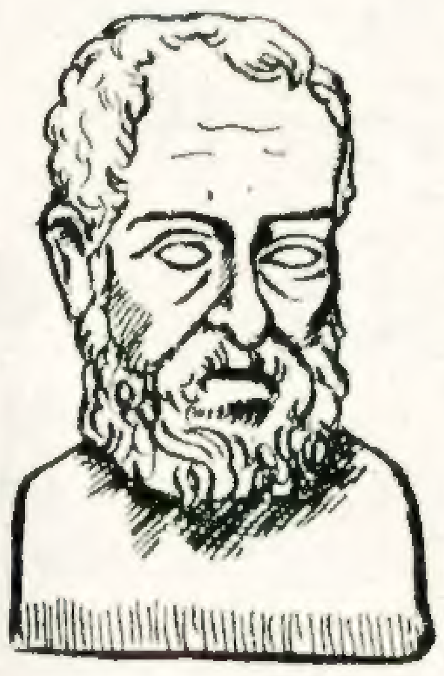

Solon Milâttan 640 sene evvl Salamin adasında doğmuş, sonra Atina'ya yerleşmiştir. Mağaralıların eline geçen Salamini o zamana kadar Atinalılar bir kaç kerre zapte kalkışmışlarsa da her seferinde mağlûp oldukları için Salamin'e karşı seferden kim bahsederse kendisini idama mahkûm ederlerdi. Öyle olduğu halde Solon umumî mecliste kendini deli gibi göstererek Salamin seferi lehinde çok heyecanlı bir kaside okumuş, Atinalıları kararlarından caydırmağa muvaffak olmuştur. Solon bizzat hey'eti seferiyenin başına geçerek Salamin'i zaptetmiştir. Bunun üzerine Solon Reisicumhur intihap edilmiş, o zamanda carî olan Drakon kanunları çok vahşiyane oldukları için bir takım adilâne kanunlar yapmıştır. 30 seneden beri zadegânla avam arasında devam eden münazaalara nihayet vermiştir. Solon hayatının sonlarında Kıbrıs'a çekilip orada ölmüştür.

Sadî

En büyük Acem şairlerinden olan Sadî, hicrî altıncı asrın sonlarına doğru Şıraz'da doğmuştur. Sadî'nin 102 sene yaşadığı söylenir. Ömrünün, ilk 12 senesi çıktıktan sonra, 30 senesini tahsile, 30 senesini seyahat ve askerliğe, son 30 senesini de istirahat ve ibadete hasrettiği meşhurdur. Mamafi 90 yaşında öldüğü yolunda da bir rivayet vardır. Rumî 691 de vefat ettiği muhakkaktır. Sadî'nin iki ölmez eseri "Gülistan„ la "Bostan„ dır. Ehli salip muharebelerinde Frenklere esir düşüp bir müddet Trablus Şam istihkâmları inşaatında amele gibi çalışmıştır. Kendisi Şıraz'da inzivaya çekildiği zaman zenginler Sadîye yiyecek getirirlermiş. Sadî'de yiyeceği kadar yedikten sonra geri kalanını "Oduncalar yesin!„ diye zenbile koyup pencereden sarkıtmak adeti imiş Gülüstan'da çok hoş hikâye ve masalları vardır.

HALK SÜTUNU

§ Samsun'da cihan otelinde Karamürsel'li marangoz Mustafa efendiye:

— Suyun yakininize getirilmesi için birleşip vilâyete mûracaat ediniz. 1225 liralık bir işi yaparlar zannederiz. Bu hususta bizim talebinizi okunaklı bir yazı ile ve birkaç imzalı bir mektupla bize açıkça yazınız. Dahiliye vekâletine yollayalım ve ayrıca ücretsiz olarak gazetemize yazalım.

§ Burdur'da Nalçacı zade Abdurrahman efendi yanında Recep efendiye:

— Mektubunuzu millî müdafaa vekâletine gönderdik. Kanunu bilmemek cezadan kurtulmanıza bir sebep teşkil etmez, mamafi eğer bir çıkar yolu varsa derdine çare bulurlar.

§ Nişantaşın'da Rumeli caddesinde 8 numarada okuyucularımızdan Remzi beye:

— Sırbistan'da emlâki olanların bir kısmı oradaki akrabaları vasıtasile yahut burada ev işlerile meşgul olan avukatların teşebbüsile emlâklerini satıyorlar. Böyle bir vasıta bulursanız emlâkinizi satabilirsiniz.

PİLEVNE

Muharriri: Kemalettin Şükrü *Karagözün tefrikası No. 9*

Pilevne'de düşmanı tarassut eden Türk nöbetçilerinden birinin elindeki silâh patladı.

Bu kaleye tehlike işareti veriyordu.

Bu tek silâhı bir anda patlayan yüzlerce silâh takip etti.

Ferit Beyin heyecandan titreyen sesi aksetti:

— Yere yat!...

Mesafe epi uzak olduğu için Pilevne'den atılan kurşunlar kendilerine kadar gelemiyordu. Fakat eğer biraz daha ilerleyecek olurlarsa ölüm tehlikesinin tam göbeğine gireceklerdi.

Pilevne kalesinin üstünden düşmanın harekâtını dürbünü ile tarassut eden Osman Paşa bu bir avuç Moskof'un yapmak istediği hücum hareketi karşısında hayret etti.

— Bu herifler, dedi ya delidir ve yahut böyle zayıf bir müfreze ile hücum yaparken başka bir pilân takip ediyorlar, dikkat ediniz!

Bütün Türk erkânı harbiyesi ellerinde dürbünler düşman müfrezesinin en ufak bir hareketini bile kaçırmayorlardı.

Erkânı harp zabitlerinden biri:

— Bu müfrezenin başındaki Rus zabitinin sol eli yaralı ve sargılı... Dedi.

Diğer zabitler de gördüler. Hiç kimse bu yaralı zabitin kendi arkadaşları Ferit Bey olduğunu bilmiyor, şüphe bile etmiyorlardı.

Yüzbaşı Ferit Beyi Pilevne'de herkes şehit olmuş zannetmekte idi. Arkadaşları arasında o kadar kuvvetli ve samimî bir mevki tutmuş olan bu kahraman zabitin şehit olduğu zannı Türk karargâhında derin bir teessür uyandırmıştı.

Öldü zannettikleri adamın şimdi kendi karşılarında ve bir Moskof zabiti şekli ile çıktığını nasıl bilirler, nasıl ihtimal verebilirlerdi.

— 13 —

Beyaz bayrak

Dürbünü gözünden ayırmayan ve etrafında söylenen sözlerden ziyade önündeki harp sahası ile alâkadar olan Osman Paşanın sesi birden yükseldi.

— Dikkat ediniz.. Moskof zabiti sol elinin yarasını bağlayan sargıyı çözüyor. Sakın silâh atılmasın. Mesafe uzaktır. Düşman menzil haricindedir. Kurşunlarımıza yazık..

Bir kaç dakika sonra toprak tabyenin siperleri arkasında sıralanmış harp meydanını dürbünleri ile tarassut eden erkânı harp hey'eti hep bir ağızdan:

— A.. A.. A...

Diye hayret nidası kopardılar.

Rus'lar, papazlar vasıtasile Balkan hristiyanlarını aleyhimize harbe teşvik ediyorlardı

Moskof zabiti hakikaten yaralı olan sol elinin beyaz sargısını tamamen çözmüş, kınından çıkardığı kılıncının ucuna takmış ve bu beyaz sargıyı beyaz teslim bayrağı makamında sallamağa başlamıştı.

Demek düşman müfrezesi tek bir kurşun bile çakmadan teslim oluyordu..

Acaba bu da bir pilân, bir manevra değil mi idi? İhtiyatlı bulunmak lâzım geliyordu.

Kale kumandanı Osman Paşa dürbünü halâ gözünden ayırmamış ve susuyordu.

Tatlı olduğu kadar heybetli ses bir daha gürledi:

— Arkadaşlar.. Bu zabite dikkat ediniz.. Onu tanıyacak gibi oluyorum..

Dürbünler gene Moskof zabitinin üzerine tevcih edildi.

Kılıncının ucuna taktığı pansuman sargısı ile teslim bayrağını çeken bu Moskof zabiti şimdi de başındaki şapkayı çıkarmış Türk kalesine doğru sallıyordu.

Toprak tabyeyi yirmi zabitin hançeresinden bir anda çıkan bir sevinç ve hayret sayhası sarstı:

— Ferit.. Bizim Ferit.. Şehit oldu zannettiğimiz yüzbaşı Ferit İzmir!..

Erkânı harp zabitlerimiz Moskof üniforması altında düşman zabiti sandıkları Ferit Beyi, kandi arkadaşlarını nihayet tanımışlardı..

Türk erkânı harbiyesi Ferit Beyi tanır tanımaz derhal kararını verdi:

— Ferit mutlak bize bir haber getiriyor. demek şehit olmamış ve Moskof karargâhına casusluğa gitmiş..

Bu hüküm verildikten sonra asıl mühim mes'ele arkadaşlarının bir an evvel Pilevne'ye girmesini temin etmek lâzımdı.

Bütün tabyelere silâh kes!. emri verildi. Aynı zamanda bayrak alfabesi ile kaleden kahraman yüzbaşıya:

— Tehlike yok!. Yaklaş..

İşareti gösterildi..

Ferit Beyin kim olduğunu bilmeyen Moskof askerleri onu kendi zabitleri sandıkları için be yaz teslim işareti çekmesine memnun oldular. Yalnız tek bir endişeleri vardı.

Esir olmak fena bir şey değildi.. Çünkü göz göre göre ölümden kurtuluyorlardı ve bunun mes'uliyeti de bilâhara sorguya çekilecek olurlarsa kendilerine değil, zabitlerine aitti. Yalnız esir edildikleri zaman Türk'ler tarafından öldürülmekten korkuyorlardı. Bunu zabitlerine söylediler:

— Ya Türk'ler bizi keserlerse..

— Bitmedi —

Müdürü mes'ul: Orhan Seyfi — Matbaai Ebüzziya